

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2016-08-02
Stockholm

Mål nr
M 6799-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut 2016-07-14 i mål nr M 1583-16, se bilaga

KLAGANDE

Nilsson Kraft AB, 556265-0084

Ombud: W J

MOTPART

Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

SAKEN

Inhibition

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
2. Mark- och miljööverdomstolen förordnar, med ändring av mark- och miljödomstolens beslut, att Länsstyrelsens i Gävleborgs län beslut den 23 maj 2016 (dnr 535-6252-15) att förelägga Nilsson Kraft AB om att låta kraftverket i Strömsbro stå helt stilla under ett dygn varje vecka under perioden 1 juli till den 15 oktober tills vidare inte ska gälla.

Dok.Id 1292770

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
E-post: svea.avd6@dom.se				
www.svea.se				

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Gävleborgs län (länsstyrelsen) beslutade den 23 maj 2016 att förelägga Nilsson Kraft AB att senast 12 månader efter att beslutet vunnit laga kraft lämna in en ansökan om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken för drift av kraftverk och bedrivande av vattenverksamhet vid Strömsbro kraftverk på fastigheten X i Gävle kommun samt lagligförklaring av Strömsbro kraftverk med tillhörande anläggningsdelar. Länsstyrelsen beslutade vidare att förelägga Nilsson Kraft AB att låta kraftverket i Strömsbro stå helt stilla under ett dygn varje vecka under perioden 1 juli till den 15 oktober. Länsstyrelsen förordnade att sistnämnda föreläggande gäller från och med den 1 juli 2016 även om beslutet överklagas.

Nilsson Kraft AB överklagade länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen och yrkade bl.a. inhibition av beslutet om att kraftverket ska stå stilla ett dygn varje vecka under perioden den 1 juli till den 15 oktober.

Länsstyrelsen motsatte sig i yttrande till mark- och miljödomstolen inhibitionsyrkandet och anförde i huvudsak följande. Det finns inget tillstånd för drift av Strömsbro kraftverk. Det finns enbart ett tillstånd för en dammanläggning enligt en häradsdom från år 1887. Driften av kraftverket omfattas därmed inte av rättskraft enligt 24 kap. 1 § miljöbalken. Då bestämmelser saknas för driften av själva kraftverket ska detta drivas i enlighet med de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken. Det innebär bland annat att bolaget ska utföra de skyddsåtgärder och iaktta de begränsningar som krävs för att förebygga och motverka att driften ger upphov till skada och olägenhet för miljön. Detta gäller så länge det inte kan anses vara orimligt att uppfylla kraven. Driften av Strömsbro kraftverk har en negativ påverkan på laxens uppvandring i Testeboån, vilket i sin tur skadar de Natura 2000-områden som finns i ån uppströms kraftverket samt Testeboåns status som vildlaxälv. Erfarenhet visar att för att lax i tillräcklig omfattning ska leta sig fram till fiskvägen vid regleringsdammen behöver kraftverket periodvis stå stilla. Kraftverket behöver därför stå stilla ett dygn i veckan under laxens uppvandring för att inte orsaka skada på vildlaxbeståndet. Dessa stopp har tidigare år bekostats med allmänna medel. Ett stopp enligt föreläggandet bedöms innebära en förlust räknat på årsproduktionen på fyra procent. Det måste med hänsyn

till den minskade skadan på miljön anses vara skäligt för bolaget att tåla, särskilt med hänsyn till att utbyggnad av vattenkraftproduktionen skett utan tillstånd. Då det visat sig att tillstånd saknas för drift av kraftverket är det inte längre rimligt att med allmänna naturvårdsmedel bekosta stopp av kraftverket. Stopp av kraftverket i begränsad omfattning under laxens uppvandring är i stället en skyldighet som följer av miljöbalkens hänsynsregler.

Mark- och miljödomstolen avslag yrkandet om inhibition.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nilsson Kraft AB har yrkat inhibition av länsstyrelsens beslut i den del det avser föreläggandet att kraftverket ska stå stilla.

Bolaget har till stöd för sitt yrkande hänvisat till vad som tidigare framförts och tillagt i huvudsak följande. Bolaget ifrågasätter huruvida länsstyrelsen utan föregående prövning i domstol med omedelbar verkan har rätt att ändra vattenhushållningsbestämmelser i gällande vattendom. Fisken har i dag goda möjligheter till förbivandring.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner att det finns skäl att ge prövningstillstånd. Länsstyrelsen har såsom motpart förelagts av mark- och miljödomstolen att yttra sig över inhibitionsyrkandet. Länsstyrelsen yttrade sig i mark- och miljödomstolen. Mark- och miljööverdomstolen finner därmed att det finns förutsättningar för att ta upp målet till omedelbart avgörande utan att länsstyrelsen ges tillfälle att svara på överklagandet.

Den fråga Mark- och miljööverdomstolen har att pröva är om det finns skäl för att förena föreläggandet att låta Strömsbro kraftverk stå helt stilla under ett dygn varje vecka under perioden 1 juli till den 15 oktober med ett verkställighetsförordnande.

En tillsynsmyndighet får bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas (26 kap. 26 § miljöbalken). Verkställighetsförordnande bör i första hand

förbehållas ärenden där skyndsamma åtgärder krävs för att förhindra skador eller olägenheter. Verkställighetsförordnande bör också kunna meddelas i de fall villkor i tillståndsbeslut eller föreskrifter, som har meddelats med stöd av balken, inte har iakttagits. Beslut som meddelas med anledning av åsidosättande av de allmänna hänsynsreglerna bör gälla först sedan de vunnit laga kraft. Eftersom det inte framgår direkt av de allmänna hänsynsreglerna vilka åtgärder som ska vidtas eller som inte får vidtas måste skälighetsbedömningar göras vid tillämpningen av dessa regler. I de fall den som berörs av ett tillsynsbeslut inte delar tillsynsmyndighetens bedömning bör frågan prövas av domstol innan verkställighet får ske (prop. 1997/98:45, del 2, s. 285).

Enligt huvudregeln ska ett tillsynsbeslut som meddelas med anledning av åsidosättande av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken gälla först sedan det har vunnit laga kraft. Av handlingarna i målet framgår att det under lång tid har bedrivits verksamhet vid Strömsbro kraftverk, även om det råder oenighet mellan parterna i vilken mån det finns tillstånd till verksamheten. Mark- och miljööverdomstolen anser att det inte har framkommit att risken för skada i detta fall skulle vara så överhängande att det har funnits skäl att avvika från huvudregeln. Överklagandet avseende inhibition ska därför bifallas och beslutet om omedelbar verkställighet ska tills vidare inte gälla.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Johan Svensson (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd), tekniska rådet Dag Ygland samt tf. hovrättsassessorn Marie Eiderbrant, referent.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2016-07-14
Handläggning i
Östersund

Aktbilaga 7
Mål nr
M 1583-16

Handläggning i parternas utevaro

RÄTTEN

Rådmannen Lars Nyberg och tekniska rådet Mats Andersson

PROTOKOLLFÖRARE

Beredningsjuristen Therese Fällgren

PARTER

Klagande

Nilsson Kraft AB

Ombud: W J

Motpart

Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

SAKEN

Att förelägga Nilssons Kraft AB att söka tillstånd för drift av kraftverk och bedrivande av vattenverksamhet vid Strömsbro kraftverk, X, Gävle kommun; nu fråga om inhibition

Målet föredras varvid följande antecknas.

Den 23 maj 2016 beslutade Länsstyrelsen i Gävleborg (länsstyrelsen) att förelägga Nilsson Kraft AB (bolaget) att senast 12 månader efter lagakraftvunnet beslut lämna in en ansökan om tillstånd enligt 11 kap 9 § miljöbalken för drift och bedrivande av vattenverksamhet vid Strömsbro kraftverk på X samt att ansökan även ska omfatta lagligförklaring av Strömsbro kraftverk med tillhörande anläggningsdelar i dess nuvarande utformning.

Dok.Id 251765

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708	Storgatan 6	063-15 06 00	063-15 06 88	måndag – fredag
831 28 Östersund		E-post: mmd.ostersund@dom.se		08:00-16:00
		www.ostersundstingsratt.domstol.se		

Vidare förelade länsstyrelsen bolaget att låta kraftverket i Strömsbro stå helt stilla under ett dygn varje vecka under perioden 1 juli till den 15 oktober. Länsstyrelsen förordnade att detta ska gälla från den 1 juli 2016 även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Föreläggande syftar till att säkerställa fiskvandring i Testeboån.

Bolaget har överklagat länsstyrelsens beslut och har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till länsstyrelsen för avskrivning. Bolaget har även yrkat att mark- och miljödomstolen ska inhibera länsstyrelsens föreläggande att låta kraftverket stå helt stilla under ett dygn vissa månader. Till stöd för inhibitionsyrkandet har bolaget sammanfattningsvis anfört följande. Strömsbro kraftverk har varit i drift i ca 130 år och det kan här inte vara aktuellt med någon påverkan på vattendraget som måste förhindras med stöd av 26 kap. 26 § miljöbalken. Det finns domar från 1887, 1967 och 1993. Det finns en gällande vattendom från vattendomstolen vid Stockholms tingsrätt, VA 21/93. Domen reglerar bestämmelser för vattenhushållningen för att tillgodose vandringsfiskens behov. Fiskvandringen fungerar bra idag. Nuvarande förhållanden visar på att länsstyrelsens agerande är omotiverat. Länsstyrelsen hänvisar i sitt beslut om stopp för kraftverket en dag per vecka, till hänsynsreglerna i 2 kap. 3 § miljöbalken. Det är inte möjligt att med hänvisning till de allmänna hänsynsreglerna, besluta enligt 26 kap. 26 § miljöbalken om att beslutet omedelbart ska gälla även om beslutet överklagas.

Länsstyrelsen har uppgett att yrkandet om inhibition bestrids.

Efter genomgång av handlingarna meddelar mark- och miljödomstolen följande.

BESLUT

Yrkandet om inhibition avslås.

Skäl för beslutet

Med ledning av vad som framkommit i målet bedömer mark- och miljödomstolen att det inte föreligger skäl för inhibition av länsstyrelsens beslut. Yrkandet ska därför avslås.

Ett beslut om inhibition kan omprövas av domstolen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV431)

Överklagan ska ske senast inom tre veckor från det att part fått del av detta beslut. Prövningstillstånd krävs.

Som ovan,

Therese Fällgren
Protokollet uppvisat/